

Số: 296 /QĐ-UBND

Lâm Đồng, ngày 22 tháng 02 năm 2018

QUYẾT ĐỊNH

Về việc phê duyệt đề án “Bảo tồn và phát triển Không gian văn hóa công trình Tây Nguyên các dân tộc tỉnh Lâm Đồng đến năm 2020”

CHỦ TỊCH ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH LÂM ĐỒNG

Căn cứ Luật Tổ chức chính quyền địa phương ngày 19/5/2015;

Căn cứ Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 9/6/2014 của Hội nghị lần thứ 9 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước;

Căn cứ Nghị định số 05/NĐ-CP ngày 14/01/2011 của Chính phủ về công tác dân tộc;

Căn cứ Công ước bảo vệ Di sản văn hóa phi vật thể đã được Đại hội đồng tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) thông qua tại phiên họp thứ 32 tại Paris (Cộng hòa Pháp) ngày 17/10/2003;

Căn cứ Quyết định số 581/QĐ-TTg ngày 06/5/2009 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2020;

Căn cứ Quyết định số 1270/QĐ-TTg ngày 27/7/2011 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Đề án “Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020”;

Căn cứ Quyết định số 2356/QĐ-TTg ngày 04/12/2013 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Chương trình hành động thực hiện chiến lược công tác dân tộc đến năm 2020;

Căn cứ Quyết định số 2493/QĐ-TTg, ngày 22/12/2016 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt đề án kiểm kê, sưu tầm, bảo quản, trưng bày, tuyên truyền di sản văn hóa truyền thống điển hình của các dân tộc thiểu số Việt Nam, giai đoạn 2017 - 2020;

Căn cứ Quyết định số 2723/QĐ-BVHTTDL ngày 03/8/2016 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc phê duyệt dự án “Gắn kết phát triển kinh tế và bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số”;

Căn cứ Quyết định số 2244/QĐ-BVHTTDL ngày 27/6/2016 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc Ban hành Chương trình hành động của Ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XII của Đảng;

Căn cứ Chương trình hành động số 16-CTr/TU ngày 16/6/2016 của Tỉnh ủy Lâm Đồng thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng và Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Lâm Đồng lần thứ X, nhiệm kỳ 2016 – 2020;

Xét đề nghị của Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tại Tờ trình số 71/TTr-SVHTTDL ngày 16/11/2017,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Phê duyệt đề án “Bảo tồn và phát triển Không gian văn hóa công chiêng Tây Nguyên các dân tộc tỉnh Lâm Đồng đến năm 2020” với những nội dung chính như sau:

I. ĐÁNH GIÁ CHUNG

Những năm qua, được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, các chương trình phát triển kinh tế, giảm nghèo đã tạo điều kiện cho vùng đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS) tại Lâm Đồng từng bước được nâng lên. Chương trình mục tiêu quốc gia về văn hóa đã góp phần quan trọng nâng cao đời sống tinh thần, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc Nam Tây Nguyên. UBND tỉnh Lâm Đồng đã ban hành Quyết định số 1583/QĐ-UBND, ngày 09/7/2009 về việc phê duyệt Đề án “Bảo tồn và phát huy di sản văn hoá công chiêng các dân tộc Tây Nguyên tỉnh Lâm Đồng giai đoạn 2009 - 2010 và tầm nhìn đến năm 2015”. Các cấp, các ngành, tổ chức đoàn thể trong tỉnh đã tích cực triển khai thực hiện Đề án và đạt được nhiều kết quả tích cực; đặc biệt là việc hình thành, duy trì và phát triển các đội, nhóm công chiêng ở hầu hết các buôn làng đồng bào DTTS bản địa trên địa bàn tỉnh; ngoài ra, còn có 16 đội, nhóm công chiêng được thành lập tại các khu, điểm, cơ sở kinh doanh du lịch trên địa bàn các huyện: Lạc Dương, Đạ Huoai, Đức Trọng, thành phố Bảo Lộc và thành phố Đà Lạt, tổ chức các hoạt động biểu diễn phục vụ nhu cầu tìm hiểu, giao lưu văn hóa của du khách. Qua đó, góp phần nâng cao niềm tự hào về những di sản văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc Tây Nguyên nói chung và của Lâm Đồng nói riêng.

Bên cạnh những kết quả đã được, một số vùng đồng bào DTTS trong tỉnh vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức trong thực hiện Đề án như: sự mai một về phong tục tập quán, phương thức lao động sản xuất và môi trường sinh hoạt văn hóa bị thay đổi; nhiều giá trị văn hóa, văn nghệ, làn điệu dân ca, dân vũ truyền thống theo thời gian dần bị mai một; nhận thức của một số cán bộ, người dân trong việc giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống còn hời hợt, thiếu chú trọng. Mặt khác, không gian diễn xướng văn hóa công chiêng đã bị thu hẹp, các nghi lễ truyền thống không còn được duy trì thường xuyên; việc khai thác sử dụng giá trị di sản văn hóa công chiêng vào trong các hoạt động lễ hội hoặc phục vụ kết hợp phát triển du lịch chưa được quan tâm đầu tư đúng mức; phát sinh hiện tượng một số đội, nhóm công chiêng hoạt động mang tính tự phát, có xu hướng thương mại hóa và thiếu chú trọng đến bảo tồn văn hóa truyền thống.

II. MỤC TIÊU

1. Nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của các cấp chính quyền, cộng đồng và chủ nhân di sản văn hóa trong việc gìn giữ, bảo tồn, khai thác và phát huy có hiệu quả di sản văn hóa phi vật thể “Không gian văn hóa công chiêng Tây Nguyên” theo cam kết của nước ta với UNESCO. Từng bước khôi phục các giá trị của Không gian văn hóa công chiêng trong đời sống cộng đồng các DTTS Tây Nguyên ở Lâm Đồng, góp phần phát triển văn hóa - du lịch trong thời kỳ hội nhập.

2. Bảo tồn, phát huy những giá trị tích cực của Không gian văn hóa công chiêng; khơi dậy niềm tự hào dân tộc, củng cố niềm tin, phấn khởi trong nhân dân, tạo dựng cơ sở vững chắc góp phần xây dựng con người, văn hoá Việt Nam trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng phát triển bền vững.

3. Xây dựng thể hệ nghệ nhân trẻ, nòng cốt làm lực lượng kế cận trong việc bảo tồn và phát huy di sản Không gian văn hóa công chiêng; khôi phục các hoạt động sinh hoạt văn hóa truyền thống, kết hợp hài hòa với môi trường văn hóa hiện đại để các nghệ nhân và thanh, thiếu niên người DTTS có điều kiện thuận lợi hoạt động, thực hành, hòa nhập với xu thế phát triển chung của toàn xã hội nhưng vẫn gìn giữ được bản sắc riêng của mỗi dân tộc.

4. Góp phần đa dạng, phong phú nội dung hoạt động của hệ thống văn hóa cơ sở, đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hoá tinh thần của mọi tầng lớp nhân dân. Thực hiện đoàn kết dân tộc, góp phần ổn định chính trị, giữ vững an ninh trật tự, an toàn xã hội, xây dựng đời sống văn hóa phong phú, lành mạnh.

III. NỘI DUNG

1. Công tác tuyên truyền, vận động nâng cao nhận thức về di sản Không gian văn hóa công chiêng trên địa bàn tỉnh.

a) Tuyên truyền, vận động đồng bào DTTS thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về bảo tồn và phát huy di sản văn hóa vật thể và phi vật thể trên địa bàn tỉnh, trong đó chú trọng các giá trị của Không gian văn hóa công chiêng Tây Nguyên. Xây dựng nội dung tuyên truyền cụ thể, hình thức đa dạng, phong phú nhằm nâng cao nhận thức của các cấp, các ngành, các tổ chức đoàn thể và cộng đồng dân cư về bảo tồn và phát huy giá trị Không gian văn hóa công chiêng trên địa bàn tỉnh. Gắn công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản Không gian văn hóa công chiêng với Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” phù hợp với tình hình thực tế của địa phương.

b) Đa dạng hóa phương thức tuyên truyền thông qua hệ thống pa-nô, áp phích; xây dựng chuyên trang, chuyên mục trên các phương tiện truyền thông của tỉnh nhằm phổ biến tuyên truyền về các gương điển hình trong công tác bảo tồn và phát huy di sản Không gian văn hóa công chiêng trên địa bàn, tạo sự lan tỏa trong việc nâng cao ý thức của chủ thể văn hóa đối với di sản này.

2. Tổ chức các hoạt động bảo tồn và phát huy các giá trị di sản Không gian văn hóa công chiêng.

a) Hình thành và hỗ trợ hoạt động cho các câu lạc bộ văn hóa, văn nghệ truyền thống để tạo nơi sinh hoạt và duy trì, bảo tồn giữ gìn văn hóa bản sắc của vùng đồng bào DTTS, hỗ trợ cộng đồng trong công tác bảo tồn không gian văn hóa truyền thống liên quan đến môi trường sinh hoạt văn hóa công chiêng.

b) Lựa chọn, hỗ trợ bảo tồn, phát triển không gian sinh hoạt văn hóa truyền thống gắn với môi trường diễn xướng văn hóa công chiêng của một số buôn, làng DTTS.

c) Tổ chức kiểm kê về số lượng, chất lượng, nguồn gốc, chủ chiêng; lập hồ sơ từng bộ chiêng để có phương án quản lý; điều tra tên các bài chiêng có nguy cơ mai một; thống kê danh sách nghệ nhân diễn tấu công chiêng, chỉnh chiêng và truyền dạy diễn tấu công chiêng, nhạc cụ liên quan trên địa bàn; số lượng đội hoạt động văn nghệ quần chúng có sử dụng công chiêng. Tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng về công tác quản lý hoạt động văn hóa công chiêng cho cán bộ văn hóa ở cơ sở, cán bộ phụ trách nhà văn hóa, nhà sinh hoạt cộng đồng.

d) Hỗ trợ tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn, truyền dạy về kỹ năng xướng âm, chỉnh chiêng, kỹ thuật diễn tấu chiêng, phong cách trình diễn... nhằm chuyển giao kỹ năng sử dụng chiêng giữa các thế hệ và truyền dạy các kỹ năng chủ yếu trong bảo tồn văn hóa công chiêng (chế tác và sử dụng nhạc cụ, công chiêng, hát dân ca, dân vũ). Tổ chức giao lưu giữa các nghệ nhân công chiêng để ghi chép, lưu giữ và hướng dẫn các nghệ nhân trẻ tuổi thực hành di sản văn hóa.

đ) Tiếp tục duy trì tổ chức có hiệu quả “Ngày hội Văn hóa - Thể thao các DTTS Lâm Đồng” ở cấp tỉnh (luân phiên mỗi huyện, thành phố đăng cai tổ chức hàng năm) và cấp huyện cho các DTTS tại chỗ. Tổ chức đưa các đoàn nghệ nhân Mạ, K’ho, Churu tham gia các hoạt động do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và các địa phương ngoài tỉnh tổ chức.

e) Huy động các nguồn lực xã hội hỗ trợ các chương trình, dự án phát triển kinh tế gắn với bảo tồn, phát triển Không gian văn hóa công chiêng. Phát huy vai trò của chủ thể văn hóa trong việc bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống (lễ hội, diễn xướng công chiêng, ngữ văn dân gian...). Đưa hoạt động truyền dạy công chiêng vào chương trình ngoại khóa ở các trường dân tộc nội trú trên địa bàn.

3. Đầu tư cho công tác bảo tồn và phát huy Không gian văn hóa công chiêng tại Lâm Đồng.

a) Đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị và xây dựng chương trình, nội dung hoạt động cho các buôn, làng nhằm khôi phục lại 4 loại giá trị văn hóa truyền thống của Không gian văn hóa công chiêng (lễ hội, hoa văn, công chiêng, nhạc cụ) phục vụ bảo tồn và kết hợp khai thác du lịch. Hỗ trợ kinh phí nâng cấp, mua các trang thiết bị phục vụ sinh hoạt công chiêng cho các nhóm, câu lạc bộ công chiêng ở cơ sở.

b) Khôi phục và bảo tồn hoa văn trên trang phục, cây nêu, cây nghi lễ, hoa văn trong trang trí lễ hội, biểu diễn công chiêng và nhạc cụ tại các buôn làng có đông đồng bào DTTS sinh sống. Xây dựng góc văn hóa công chiêng tại Bảo tàng tỉnh, phòng truyền thống, nhà văn hóa, nhà sinh hoạt cộng đồng của các địa phương đảm bảo đủ điều kiện, nhằm tái hiện, giới thiệu về đời sống sinh hoạt, phong tục tập quán,... của đồng bào dân tộc gốc Tây Nguyên để phục vụ nhu cầu tham quan, tìm hiểu, góp phần giữ gìn những giá trị di sản văn hóa của cộng đồng tại chỗ.

c) Tiếp tục đào tạo, tập huấn kiến thức, kỹ năng trình diễn văn hóa công chiêng cho Đoàn Ca múa nhạc dân tộc tỉnh để gắn với các chương trình phục vụ các nhiệm vụ chính trị, các sự kiện văn hóa và biểu diễn phục vụ nhân dân, du khách.

d) Xây dựng và xuất bản các ấn phẩm (sách, tranh ảnh, băng đĩa...) làm tài liệu, tư liệu bảo tồn, giới thiệu, quảng bá di sản văn hóa, lễ hội, hoa văn, công chiêng và các nhạc cụ của các dân tộc Tây Nguyên đến với các tầng lớp nhân dân trong tỉnh, bạn bè trong nước và quốc tế.

e) Huy động mọi nguồn lực của xã hội tham gia thực hiện công tác bảo tồn và phát huy Không gian văn hóa công chiêng. Đẩy mạnh hợp tác, tranh thủ sự hỗ trợ của các quỹ bảo tồn văn hóa, các doanh nghiệp, các khu, điểm du lịch nhằm tăng cường hoạt động giao lưu, quảng bá văn hóa công chiêng gắn với phát triển du lịch. Có chính sách hỗ trợ cho các tổ chức, cá nhân khi đầu tư phát triển về văn hóa, du lịch gắn với phát huy di sản văn hóa công chiêng của đồng bào DTTS Tây Nguyên tại Lâm Đồng. Kịp thời biểu dương các đơn vị, tổ chức, cá nhân có đóng góp lớn trong các hoạt động đầu tư phát triển văn hoá, bảo tồn các giá trị văn hoá về phong tục tập quán, lễ hội, tín ngưỡng... tại địa phương.

4. Hoàn thiện cơ chế, chính sách trong công tác bảo tồn và phát triển Không gian văn hóa công chiêng Tây Nguyên các dân tộc tỉnh Lâm Đồng.

a) Có chính sách đãi ngộ cụ thể đối với các nghệ nhân, già làng, trưởng buôn, người có uy tín trong việc giữ gìn, truyền dạy và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, đặc biệt là di sản văn hóa công chiêng của cộng đồng. Xây dựng quy chế hoạt động chung đối với các đội, nhóm, câu lạc bộ công chiêng trên địa bàn toàn tỉnh.

b) Xây dựng định mức kinh phí hỗ trợ duy trì hoạt động thường xuyên cho các nhóm, câu lạc bộ trong việc truyền dạy cho các thế hệ trẻ về công chiêng, nhạc cụ, các làn điệu dân ca, dân vũ...

c) Huy động các nguồn lực xã hội hỗ trợ các chương trình, dự án, đề án phát triển kinh tế gắn với bảo tồn phát triển không gian văn hóa công chiêng. Phát huy vai trò của cộng đồng trong việc bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống (lễ hội, công chiêng, ngữ văn dân gian...).

5. Đào tạo nguồn nhân lực

a) Kiện toàn nhân lực và nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước trong thực hiện nhiệm vụ phát triển văn hóa, bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc từ tỉnh đến cơ sở.

b) Tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho công chức, viên chức hoạt động trong lĩnh vực văn hóa vùng đồng bào DTTS, nhất là cán bộ trẻ, cán bộ người đồng bào DTTS đối với công tác bảo tồn Không gian văn hóa công chiêng.

V. KINH PHÍ THỰC HIỆN ĐỀ ÁN.

1. Nguồn ngân sách Nhà nước: Ngân sách do Trung ương hỗ trợ, ngân sách của tỉnh và của địa phương chi theo từng giai đoạn và từng năm.

2. Nguồn huy động xã hội hoá: Đẩy mạnh việc huy động nguồn vốn của doanh nghiệp, xã hội cho các chương trình, hoạt động văn hóa - du lịch.

Điều 2. Tổ chức thực hiện.

1. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch:

- Chủ trì phối hợp với các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể liên quan, UBND các huyện, thành phố trong tỉnh xây dựng kế hoạch chi tiết để triển khai thực hiện Đề án;

- Hàng năm, lập dự toán kinh phí gửi Sở Tài chính thẩm định trình UBND tỉnh phê duyệt để triển khai thực hiện Đề án; tổng hợp báo cáo kết quả thực hiện Đề án; kịp thời tham mưu UBND tỉnh chỉ đạo giải quyết những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai Đề án;

2. Sở Tài chính:

- Hàng năm thẩm định dự toán kinh phí của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch lập, báo cáo đề xuất UBND tỉnh xem xét, phê duyệt để tổ chức triển khai thực hiện Đề án.

- Chủ trì, phối hợp với Sở Kế hoạch và Đầu tư, UBND các huyện, thành phố, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch và các ngành liên quan tham mưu UBND tỉnh chỉ đạo định hướng sử dụng nguồn vốn đầu tư cho bảo tồn, phát huy các giá trị của Không gian văn hóa công chiêng.

3. Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh, Báo Lâm Đồng:

- Chủ động xây dựng và thực hiện các chương trình, chuyên mục, chuyên đề, chuyên trang thúc đẩy các hoạt động biểu dương các điển hình trong việc thực hiện bảo tồn di sản Không gian văn hóa công chiêng tại các địa phương.

- Đẩy mạnh các hoạt động thông tin tuyên truyền và quảng bá di sản Không gian văn hóa công chiêng phục vụ phát triển tiềm năng du lịch của tỉnh.

4. Sở Giáo dục và Đào tạo:

Chỉ đạo các nhà trường tăng cường tuyên truyền sâu rộng các giá trị truyền thống văn hoá; trách nhiệm, nghĩa vụ, quyền lợi của thế hệ trẻ trong các hoạt động bảo tồn và phát huy di sản văn hoá các dân tộc, di sản Không gian văn

hóa công chiêng trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Chỉ đạo đưa truyền dạy công chiêng vào chương trình ngoại khóa tại các trường dân tộc nội trú trên địa bàn tỉnh.

5. UBND các huyện, thành phố:

- Xây dựng kế hoạch chi tiết để triển khai thực hiện Đề án phù hợp với đặc thù của địa phương;

- Hàng năm, lập kế hoạch đầu tư phát triển hệ thống thiết chế văn hoá, hoạt động văn hoá và tổ chức các biện pháp hiệu quả quản lý nhà nước về hoạt động văn hoá trên địa bàn phù hợp với tình hình thực tiễn của địa phương; khuyến khích các tổ chức, cá nhân trên địa bàn đầu tư xây dựng cơ sở vật chất phục vụ hoạt động văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao, vui chơi giải trí tại địa phương có đông đồng bào DTTS sinh sống.

- Chỉ đạo Phòng Văn hóa - Thông tin, Trung tâm Văn hóa - Thể thao và chính quyền cấp xã xây dựng kế hoạch và bố trí kinh phí từ nguồn ngân sách của địa phương để tổ chức các hoạt động bảo tồn và phát huy giá trị Không gian văn hóa công chiêng. Nâng cao chất lượng Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá” và các cuộc vận động, phong trào, chương trình về văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao; qua đó tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, ý thức của cộng đồng dân cư về tầm quan trọng, vai trò của di sản văn hoá truyền thống và nhiệm vụ phát triển con người trong tình hình hiện nay.

Điều 3. Chánh Văn phòng Ủy ban nhân dân tỉnh; Giám đốc các Sở: Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Tài chính; Kế hoạch và Đầu tư; Giáo dục và Đào tạo; Thủ trưởng các sở, ban, ngành, đoàn thể cấp tỉnh và Chủ tịch Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố trong tỉnh có trách nhiệm thi hành Quyết định này kể từ ngày ký ban hành./.

Nơi nhận:

- Bộ VH-TT-DL (để báo cáo);
- TTTU, TT HĐND tỉnh (để báo cáo);
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Các Ban: Tuyên giáo, Dân vận Tỉnh ủy;
- Như điều 3;
- Công TTĐT tỉnh; công báo tỉnh;
- Đài PTTH, Báo Lâm Đồng;
- LĐVP UBND tỉnh;
- Lưu: VT, VX₂.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Phan Văn Đa